

L'EMIGRACIÓ MASSIVA D'ÀFRICA

Hendrik Veneeckhaute

Octubre 2005

Els milers d'immigrants, sobretot subsaharians, que es presenten a la frontera sud d'Europa, han posat de nou sobre la taula el problema de l'emigració. I com sempre, quan es tracta de la política internacional, la Unió Europea i els seus membres reaccionen des d'una posició de prepotència i racista, negant la seva responsabilitat directa en al situació actual mundial. D'entrada, l'anomenat problema de la immigració (legal o il·legal), en realitat és un problema d'emigració i aquest és conseqüència del desplaçament forçós que sofreixen milions de persones en el món. Cap de les persones que viatgen milers de quilòmetres, arriquen la seva vida i intenten de forma desesperada saltar el mur de la fortalesa europea, ho fa per la seva voluntat pròpia o per elecció lliure. Els éssers humans -i menys els africans- no són éssers que tenen tendència a suïcidar-se en massa.

L'emigració en massa des dels països africans, submergits des de fa segles en un procés d'empobriment, es pot considerar com una violació dels drets humans bàsics. I aquesta violació és conseqüència directa de les polítiques internacionals imposades pels països d'Europa Occidental i EUA. Després de segles d'explotació i saqueig brutal, seguiren anys de repressió sanguinària per impedir la descolonització. Quan finalment aconseguiren cert grau d'independència es van imposar les dictadures i governs titelles per a seguir amb la política econòmica al servei "d'Occident". Des dels anys vuitanta o noranta, els governs del "Sud", ja formalment democràtics, estan sota els auspicis de les institucions financeres internacionals. Les conseqüències són desastroses. A més influència i intervenció d'Occident, pitjor és la situació: Àfrica subsahariana és la regió del món on més programes de "Reajustament" s'han imposat i on més ha crescut la pobresa i la desigualtat.

El "Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals", diu en el seu article 1: "Tots els pobles tenen el dret de lliure determinació. En virtut d'aquest dret estableixen lliurement la seva condició política i proveeixen així mateix al seu desenvolupament econòmic, social i cultural". I "per aconseguir els seus fins, tots els pobles poden disposar lliurement de les seves riqueses i recursos naturals (...) En cap cas podrà privar-se a un poble dels seus propis mitjans de subsistència". A quin govern en aquest món li està permès, impunement, establir la seva pròpia política econòmica? Quines conseqüències han sofert aquells estats que nacionalitzaren per exemple el seu petroli al independitzar-se? Des d'Indonèsia, passant per Iran, fins a Brasil, tots han sofert cops d'estat, recolzats i/o organitzats des "d'Occident" rere l'establiment de mesures econòmiques encaminades al desenvolupament propi (per exemple a través de la nacionalització de l'explotació del petroli).

L'article 23 de la Declaració Universal dels Drets Humans estableix que "Tota persona que treballa té dret a una remuneració equitativa i satisfactòria, que li asseguri, així com a la seva família, una existència conforme a la dignitat humana i que serà completada, en cas necessari, per qualsevol altre mitjà de

protecció social". Quants productes que comprem a diari són fabricats complint aquest dret humà? Per què les empreses poden violar lliurement els drets humans? Per què la Unió Europea, tan preocupada pel respecte dels drets humans, diuen, no fa res perquè es respectin els drets humans de la majoria de la població mundial?

La resposta a totes aquestes preguntes, en realitat és senzilla: sense la pobresa, l'explotació i la misèria, no hi haurien guanyats milionaris per les empreses de sempre. A més, si la majoria de la població mundial tingués un nivell de vida europeu, no hi hauria vida humana possible per raons d'esgotament instantani dels recursos naturals i per les conseqüències de la contaminació multiplicada.

També són diversos els informes de les Nacions Unides en els quals, en termes diplomàtics, es deixa clar que la política neoliberal és un desastre pels països empobrits i causa del seu no-desenvolupament.

- El Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals que exerceix la funció de supervisió de dit pacte assenyala "l'impacte negatiu dels Programes d'Ajust Estructural en la pobresa, el treball i la distribució dels ingressos, així com en la disponibilitat de serveis socials".

- La Comissió de Drets Humans (resolució 2000/82) destacà que "les polítiques d'ajust estructural tenen greus repercussions per la capacitat dels països en desenvolupament de fer-se càrrec de la Declaració sobre el Dret al Desenvolupament i de formular polítiques nacionals de desenvolupament encaminades a millorar els drets econòmics, socials i culturals dels seus ciutadans".

- En el mateix informe de NNUU també afirma que "el deute extern constitueix un dels obstacles principals que impedeixen que els països en desenvolupament gaudeixin efectivament del seu dret al desenvolupament".

- L'expert independent Sr. Fantu Cheru, en el seu Informe 'Efectes de les polítiques d'ajust estructural en el goig efectiu dels drets humans' (1999) diu: "Els drets econòmics, socials i culturals de milions de persones pobres del Tercer Món s'han vist vulnerats sistemàticament com a resultat de les polítiques neoliberals d'ajust destinades a assegurar el servei d'aquest deute pels països desposseïts".

Què signifiquen aquestes frases tan diplomàticament formulades? No signifiquen que les polítiques de les institucions internacionals són la causa de que els països pobres, de que els països 'en desenvolupament', segueixin en lo mateix i de que els països 'endeutats', segueixin endeutats? I això, no significa cap altra cosa que milions de morts cada any per la misèria i la falta de serveis bàsics com l'aigua potable, haguessin pogut ser evitats? Els tractats que tipifiquen els crims de Lesa Humanitat, parlen clarament de que tots aquests crims poden ser comesos en temps de guerra, o de pau.

- El desplaçament forçós, reflectit en els milions de camperols que es veuen forçats a deixar el camp per intentar escapar de la misèria, és un crim de Lesa Humanitat.
- L'esclavitud, reflectida en els milions de treballadors, dones, homes, nenes i nens que guanyen sous de misèria, és un crim de Lesa Humanitat.
- La tortura de la fam que sofreixen milions de persones en el món cada dia com a conseqüència d'una política econòmica internacional, és un crim de Lesa Humanitat. [Per exemple la Política Agrària Comú, PAC, és responsable directa de que milions de camperols a Àfrica no puguin vendre els seus productes en els mercats locals perquè estan 'inundats' de productes europeus altament subvencionats, venuts per sota del seu cost de producció].
- L'assassinat generalitzat, reflectit en la mort de 30.000 nens diàriament per causes perfectament evitables, és un crim de Lesa Humanitat.

Les polítiques econòmiques europees són un desastre per la supervivència de la vida humana en el Planeta. La principal eina de destrucció de vida humana sempre ha estat l'exèrcit, al servei dels anomenats 'interessos' nacionals que no són altre cosa que l'assegurar els beneficis financers d'una minoria petita. L'article 13 de la Declaració Universal dels Drets Humans estableix que "Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, inclús el propi". Una de les tasques principals de l'exèrcit a Europa és justament impedir que els africans puguin sortir dels seus països cap al 'Nord'. Al principi del segle XX, l'exèrcit disparava contra els vaguistes que exigien drets laborals i socials bàsics. Al principi del segle XXI 'disparen' contra els immigrants que en el fons reclamen els mateixos drets bàsics. Igual que aleshores, desestabilitzar l'ordre establert era considerat com un acte terrorista. Però igual que aleshores, l'únic camí per aconseguir la justícia, és aquesta desestabilització de l'actual ordre mundial que justifica la guerra contra els pobres per 'defensar' els interessos d'una petita minoria.